

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO v MURSKI SOBOTI, Lendavska ulica št. 61. OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE IN 80 mm ŠIRINE K 1.—	Izhaja vsako nedeljo. Posamezna številka velja 2 kroni.	NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K ZA POL LETA — — — — 40 K ZA ČETRT LETA — — — — 20 K ZA 1 MESEC — — — — 7 K
---	--	--

Okrožno sodišče v Murski Soboti.

Prekmurje, obstoječe iz sodnih okrajev Dolnja Lendava, Murska Sobota in dela sodnoga okraja Monošter, spada glede sodnijskih poslov pod okrožno sodišče v Maribori. G^da dobimo ešče ostánjeni tao monošterskoga sodnoga okraja, té spadne pod oblást mariborskoga okrožnoga sodišča tisto do Rábe.

Kelko nevole, kelko skrbi in kelki stroškov provzroča dejstvo, da more Prekmurec hoditi k razpravam k okrožnomi sodišči v Maribor, to zná samo tisti, ki pozna velikanske daličine, štere nás ločijo od Maribora in pa pomanjkanje vsakšeféle pametne železniške zvéze. Edina železniška zvéza, štera bi prišla v račun, je prek Dol. Lendavo, Čakovec in Pragersko. Tá zvéza pa bi prišla v račun k vékšemi samo za prebivačce južnoga tála lendavskoga okraja; pa túdi za té pomenja vožnja prek Čakovca dosta zgúbe časa in materijálne žrtve, kajti zvéza je tak sijajna, da moreš skoraj pri vsakom cugi čakati v Čakovci na zvézo pol dnéva, predno potúješ lejko naprej bodisi v smeri proti Pragerskomi ali proti Dol. Lendavi. Pot v Maribor po železnici prek Čakovec in Pragersko te košta torej návadno 3—4 dni časa in nikelko stotkov.

Za cejli ostánjeni ogromni tao Prek-

murja pa tá „zvéza“ ne pride niti v račun. Prebivalstvo severnoga tála Prekmurja má 30—35 km do Murske Sobote; ali naj potem tak nesrečnež, šteri má opravek pri okrožnom sodišči v Maribori, potúje ešče nadaljnih 32 km peški do Dol. Lendave. Ne preostája njemi torej drugoga, nego napotiti se prek Radinc peški v Maribor, koma je iz Murske Sobote pálik 60—90 km peške poti do okrožnoga sodišča — to je mogoče samo zdravomi, krepkomi človeki. Pétdnevna zamúda časa je pri tom neizogibna! Stárim in boleznim lúdem pa ne preostája drugoga, nego vzéti si voz, šteri košta 1600 K!

Za obduženca od kaštiganski zadevaj pomenja té trúd, tá zgúba časa in tej ogromni stroški občútno poostritev kaštige; za svedoka pa ogromno zgúbo časa in penez, kajti notorično je, kak malenkostne so pláče za svedoke, štere jih odmerjajo v Maribori!

Zvéza po železnici prek Radgone in Špilja pride samo za malošteroga v račun, kajti redki so tisti, ki se nahájajo v posesti potnoga lista z vizumom avstrijske republike.

Tomi trpljenji prekmurskoga prebivalstva trebej konec napraviti kak náprvle, in sicer nájkesneje do letošnje jéseni; poleti se tá duga in težávna pot žé kak-kaj naprávi, po zimi pa je tákša kaštiganska ekspedicija v Maribor za siromáka, šteri nema penez za voz, nájhújše trpljenje.

Potreba nastanovitve okrožnoga so-

dišča v Murski Soboti je evidentna. K tomi okrožnomi sodišči bi spadala poleg sodnih okrajov Murska Sobota in Dol. Lendava túdi Gor. Radgona in Ljutomer, za štere vse tvori Murska Sobota naravnici in túdi gospodárski centrum. Známo, da se potegújejo Ljutomerčáni za to, ka naj bi bio sedež okrožnoga sodišča v Ljutomeri; to pa je samo lokálⁿi patriotizem in té zahteve se nemre doprinesiti kak pravične, ali či se pomisli, da Ljutomer ležij na nájskrajnejši periferiji vsej štirih okrajov in bi vékši tao Prekmurja meo v Ljutomer neprimerno daljšo pot, nego do M. Sobote.

Prezreti se pa ne smej ešče ničesa: Prekmurje je zdaj tak odrezano od ostale Slovenije, da se od kákši ozji spojitvi té pokrajine s Slovenijov in torej túdi z ostalov držávov niti govoriti ne dá. Ali či ščémo pridobiti prekmursko prebivalstvo zasébe, njim moremo z dejanjom dokázati, da zanjé čútimo in da nam njegov dobrobit istinsko na srci. In rávno postavitev okrožnoga sodišča v Mursko Soboto bi bilo tákše dejanje, štero bi prve in bole, nego kakoli drugoga, privézalo Prekmurce k našoj držávi.

V krátkom de se túdi rédila železnica iz Murske Sobote v Ormož. Po otprétvi té železnice in z vzpostavitvijov železniškoga prometa z Ogrskov prek Hodoša postáne Murska Sobota vážno trgovsko torišče in se bode njénomi razvoji v vsakom poglédi odprla nájbékša bodočnost. Té se

LISTEK.

Iz vinskih goric.

— Prekmurska zgodba pred vojnov. —
Napiso Preksávski.

»Pa pustite mené v vincarijo po vino« je pravo lván, ki je nakládo lagviček na voz, svojemⁱ oči.

»E! Kaj boš ti, bom žé sam opravo, je zamrmrao ogovorjeni in pognao.

Matija Pančor je bio trden kmet v Sv. Jürji, poznáni daleč naokrog. Bio je žé v šéstdesetih letih, vendar ni dao konjov nikomi, niti nájstarejšemi sinovi lváni nej, čitúdi je té ža odslúžo vojáke.

Vinsko gorico je meo Pančor med Fukslinci in Gerlinci. Pri vinográdi si je postavo túdi vincarijo, štero so pa gnesdén tak redke v Prekmurji.

Cesta v vincarijo pela do Gerečavec po rávnom, odtistec se pa strmo vzdigúje proti Fukslincom.

G^da se je pripelo Pančor do Berečavec, je opazo pred mesnicov Baronovoga Hanzlna mno-

žino lúdi, štero se je krohotalo na vso moč. Pančor je bio po náravi jáko radoveden, záto bi rad zvedo, kaj májo. A vranec je pa z brzimi koráki mero cesto tak, da sta mela kmali Gerečavce za seboj.

Tú se cesta strmo vzpenja in napri pri Skledarji véčji ovinek. Na tem ovinki rastéjo stoletne hruške, pod šterimi se je senčio stári Skledar.

Pančor ga je pozdravo: »No, stári, ali misliš, da boš túdi ti doségo starost drevja, pod šterimi sediš?«

»Nej, toga si túdi ne želém. Oni, ki jih je posadió, je žé okoli štiristolet pod zemlöv, jaz mam pa komaj 104 let. — Koma si se pa namento?«

»Idem v vincarijo. Gostúvanje bomo meli prihodnji tjeden, pa morem preskrbeti malo pijače. Ivana bom oženo.«

»Nu, pa srečno vozi«, je djao ešče stári Skledar za odhájajočim vozom.

Dobro je vleko vranec v strmi breg proti Fukslincom, ter se končno vstave pred vincarijov Pančor ga je privézo za brajdo in stopo do sosedá Metkešojca, da bi njemi té šou pomágat.

Metkešojc je bio včasi priprávljeni. Zvalila sta lagviček z voza in začela natákati vino. Delo je šlo hitro od rok in prek dobre pol vöre sta žé sedela v úti in zalihvala gut s zlátorumenim vinom in nista opazila trétjega, ki je prišo za hramom in njiva pozdrávi:

»Žejne napojiti!«

»Lačne napoditi« je odgovoro Pančor, ki je rad šalil in pogledno došlenca. »A, ti si Koplencer? Prisedi, boš povedo kaj máte pri vás v Gerečavcih novoga.

»Novoga, pa novoga«. Ali ešče nisi nika čüo!? Nej?«

Na pij se prve, ka boš leži govorol«

»Mačkovoga Vonka iz Sv. Jürja poznata? je začno Koplencer, ki si je malo privézo dúšo.

»Vonko je bio žé duže časa dužen Baronovomi Hanzlni 30 rajnšk. Ár jih nej mogo vrniti v določenom časi, njemi je Hanzl zagrozo, da njemi odá hišo. Hanzl pa, ki je znao, da bi mogo dugo čakati, preden bi bila hiša sodnijsko odána, je skleno storiti nekaj posébnoga, samo da bi prišo do penez.

(Konec prih.)

bode ešte posebno izkázalo kak važno je bilo postaviti sodni dvor v Mursko Soboto in nej kam inam.

Rešitev toga pitanja tudi nej odvisna od nikákši tehničnih težoč, ár je pitanje hrambe že rešeno: okrožno sodišče bi se z lejkotov namestilo v grádi, gdé so na razpolago naravnost sijajni prostori s krasnimi dvoranami za vkakšeféle razprave, osobito tudi za porotne razprave.

Záto zahtevamo, da se merodájni krogi začnejo včasí skrbeti z rešitvijov toga pitanja in da ga brez dugoga oklevanja tudi zamálo rešijo. S tem bode za Prekmurje v národnóm in državnom oziri mnogo pridobleno.

Komisija za zidanje hiš ali stavbena komisija.

V soboto, dné 14. t. m. se je na pozvánje Stanovanjske komisije v Murski Soboti obdržalo v hoteli pri Benki tanáčüvanje za zidanje hiš, da bi se velkoj stanovanjskoj nevoli odpomoglo.

Zastopnik vláde i predsednik stanovanjske komisije gosp. Šerüga je tanáčüvanje odpro s pozdrávom na navzoče. Pokázó je na velko tesnočo gledóč stanovánj v Murski Soboti i po Prekmurji poprek po tom, kak je od té bede inicijativni kejp naprej dao gosp. civilni komisár za Prekmurje v ednom dopisi na Stanovanjsko komisijo i na pristojne višše oblásti v Ljubljani i v Belgrádi. Za zidanje hiš je predvsém potrebno dobiti funduš po fáł ceni i rávno tak cigeo, kamen, pesek, cement, vápno, železo, blanje i drugi les, glaže, itd.; za prevoz materijála pa pride v račun fáł foringa i železnica.

Funduš bi se dao dobiti od agrárne reforme po tozadevni predpisaj (šteri so v denéšnji novinaj razglášení). Ciglénice tudi mámo, samo njim trbej premog (šteinkol) i kaj orsačke pomoči, da bi lejko záčele delati i pa v tou formo, kak so ciglenice v Križevci (južno Mure) i v Črešnjovci dobile tudi državno subvencijo, za štere volo májo Prekmurcam po nájnižšoj ceni odávati cigeo. Les za cimprane i druge hiše bi se skoro očivesno dao dobiti od agrárne reforme po posebno fáł ceni. Pri drugom potrebnom materijáli za zidanje pa, šteri se najcenej v Austriji kupiti dobi, bi se dálo doségnoti, či bi že itak nej tak bilou, da se slobodno brez carine (váme) k nam prek meje vozi. Za falejšo foringo pa bi se na primerni mestaj lejko voskotirne polske železnice docajta narédile iz demobilizácijskoga materijála, šteri je orsági z cajta bojne osto i bi se znábiti ešte dao dobiti. Tudi železnica od Sobote do Hodoša bi se mogla oživeti i či nači nej mogoče bilou, naj bi orság tou železnico za potreben cajt privátnomi konzorciji prepüsto, štera družba bi volna bila tou železnico za vpelanje preveč potrebne vožnje v roke prevzeti. Nezáj postavljena slobodna vožnja po železnici od Máribora prek Špilfelda, Radgone v Lotmerk nam tudi na pomoč pride. Pa nej samo zidanje novi hramov je potrebno, liki za odpomoč pri stanovanjskoj tesnoči se dájo vnoge hrambe, štere gnes luksurižóznim i drugim nej rávno trnok potrebnim námenom slúžijo, prenaréditi za urade i stanovánje. Tudi nejdogotovleno stojéče hrambe se moro vréd spraviti. Tou vse pa bi se dálo naréditi i odréditi, či se skupnov akcijsk poskrbimo za vse potrebno i podvzetím i priličnim vértom omogočimo i olejšamo trüdapuno delo i skrb. I nej samo da bi s tém premožnim vértom priliko odprli za zidanje, liki tudi vrlim delavcom, meštrom, málim polskim vértom i čestnikom se more tou omogočiti z fáł posojilom. Bogáti árendáši pa bi se mogli prisiliti, da si za sébe hrame spovajo;

rávno tak bogatáši, šteri za svoje nameščence nemajo zadosta prostora pod lastnov strehov. Orság zagvüša vsém, ki do židali, odpüstitév porcije na duge leta i da se prostori nesmejo rekvirirati i árenda določüvati.

Záto či si pred oči vzememo velko stanovanjsko nevolu v Prekmurji, štera naše lüdstvo telovno i düševno stiskáva i tere, či pomislimo, da se nam vnogo prilik za odpomoč káže ali da se potrebne prilike pri dobroj voli dájo stvoriti s skupne naše moči, či známo, kelko olejšáv i pomoči nam orság ponüja i či vidimo kelko močni rok na delo čáka, te nesmimo nadale v tom dugovánji premišlávati i čakati, ka že bogše gráta. Za pripravlanje vsega dela bi se naj gnes edna komisija zvolila, štera de našemi lüdstvi pri vsej tejféle težávaj na pomoč i té žmetne posle s pametnim delom v roke vzeme i dobro oprávi.

Nato je delegát od agrárne reforme gosp. Gregorovič pojasno v kakšo formo lejko dobi naše lüdstvo funduš od agrárne reforme.

Potom je dávní upravitelj gospod Stare razlago poedne naprejprinešene predloge Stanovanjske komisije gledóč M. Sobote.

Po etom se je začéla dugša debata, v štero so poségli gospodi notár Koder, tržec Nemeč, posestnik Kühar iz Tešanovec, tržec Árvai i vnogi drugi navzoči. Na konci so se na predlog stanovanjske komisije zvolile kotrige za Stavbeno komisijo. Pripetno se je zvolilo 19 kotrig.

S tém se je zaključilo pogučávanje.

V pondelek dné 16. t. m. so kotrige Stavbene komisije k prvomi pogučávanji vküp prišle. Pri tój prilóžnosti se je zvalo za predsednika Stavbene komisije fiškáliš g. dr. Černe i zvüntoga njemi na pomoč so se štiri kotrige zébrále za tak zváni voskejši odbor (tanáč). Tej pét kotrig Stavbene komisije ali voskejši odbor je prevzeo tou dužnost, da vse potrebno pripraví i narédi sporazumno z većinov kotrig Stavbene komisije.

Vúpamo, da tá, tudi v mišlenji člena 5 narédbe 291, Urádni list 91 od leta 1920 gorpostávena, Stavbena komisija, na čeli s predsednikom gosp. dr. Černe nam vnogo prilik odpré za odpomoč velke stanovanjske bede v Prekmurji.

Na znánje

vsém onim, ki želejo dobiti funduš za zidanje i vsém občinskím predstojníštvam s prošnjo, da sledeče dájo v vési razglásiti (vó zbobjnariti):

Ekspropriácia veleposestvi.

Minister za agrárno reformo slobodno razlasti grofovsko zemlo za občne interese, kolonizácijo i za zidanje delavski i urádniški hramov z ogradi. (Narédba 135, Urádni list 31 od leta 1920).

Razlastitev grofovské zemlé slobodno zahtevajo (prosijo) po poti Okrožnoga agrárnoga uráda v M. Soboti:

1. V svojem iméni za skupne občne potrebšćine i za povanje delavski i urádniški hiš z ogradi pristojni občinski urád (obćinska oblást ali občinsko predstojníštvo).

2. V iméni po edni polski vértov za nareditev máli kmétski vértst pristojni občinski (veški) agrárni odbori.

K takšim prošnjam je potrebno večféle dokázni pisem, záto je najpripravnejše, da se občine i občinski agrarni odbori v takši zadevaj obrnéjo na Stavbeno komisijo v Murski Soboti (predsednik je g. dr. Černe) za informácije.

Kolonisti, prostovoljci i polski vérti si moro v termini trej let po tistom, gda se je funduš v njuvo lastnino prepiso, zozidati hišo. Za prepisanje lastninske pravice v grüntni knigi se má Okrožni agrárni urád brezpláčno poskrbeti. Višina konćne odškodnine za razlastení funduš se določi po tozadevnoj postávi, štera se z drugov grofovskov

zemlov vréd ešte doprinesé. Do tečás pa se more za funduš tak árenda plačüvati, kak se plačüje za drugo grofovsko zemlo. V to formo se tudi lejko razlastijo obstojéče grofovské hrambe (poslopja). Za hrame na fundúši, šteri se razlasti, se more letno 3 procente od cenjene vrednosti hramov plačüvati. Cenitev se zgodi po komisiji.

Po narédbi 291, Urádni list 91 od leta 1920 se od plačüvanja vse porcije i naklád (pótadó) oprostitjo hiše, štere so se začnole zidati od 23. julija 1920 i se zozidajo do 22. julija 1922, i pa:

1. za dobo 25 let vse hiše samo z málimi stanovánji za delavce i srednji stan;

2. za dobo 18 let vse hiše, v šteri so izklüčno stanovánja ne gledóč na velikost tisti;

3. za dobo 15 let hiše, v šteri so poleg prostorov za posle (kancalaje, delavnice, baute) većinoma stanovánja

Rávno tak májo vse pod 1., 2., 3. imenüváne hiše popolno slobošćino gledóč árende, lasti i cene, pa se tudi ne smejo rekvirirati.

Državna krajevna zaščita dece in mladine v Murski Soboti.

Ministerstvo za socijálno politiko v Beográdi, odelenje za zaštitu dece in mladeži, je odredilo, da se letos vrši po celi držávi

dečji dén,

t. j. dén. šteri naj bo posvećeni zbiranji dárov za revno deco in mladino. Določó se je té dén za cejlo državu enotno na

5. junija 1921.

Državna krajevna zaščita dece in mladine v Murski Soboti je sklenila, da prirédi dén 5. junija t. l. v hasek sirot sodnega okraja, Murska Sobota s tem, da se bo po vsem sodnom okraji s sodelovanjem učiteljstva, dühovšćine in uradništva ter vsega lüdstva pobiralo po posameznih občinaj, župnijah in šolskih okoliših (poverjeništvih zaščite) penezne prispevke, šteri se bodo koncentrirali v blagajne zaščite.

Neobhodno potrebno je, da se v denéšnjih časih posvéti najvećša pozornost in briga za napredek naše mladine, obstoj in okrepjenje naše dece. Mladina je ponos národa, pa tudi prihodnost tega. Da pa se more deco, posebno revno, obvarovati propáda in jo obdržati na površini življenjske sile, je naša državá ustanovila po vsej držávi takzváne državne zaščite dece in mladine, štere namen je, podpirati sirote bodisi z penezi, bodisi z oblekov in obütelom. Ustanavljajo se dečji domovi, sirotišnice, domovi za pohabljenje vojnih invalidov in druge dobrodelne naprave. Namen vseh te institucij je, meti pred očmi blaginjo in procvit mladine.

Podpore stánejo državu ogromno penez, a kjub tomí je državá vedno pripravljena, dati ešte več, pa to ni vselej mogoče. In da se poskusi, kelko je v našoj kraljevini med lüdstvom samim zanimanja in skrbi za lástno mladino, je odrédila vláda, da naj lüdstvo tudi samo enkrát pokáže, kelko ceni svoj vúp in nado.

V Murski Soboti se je določilo za té dén sledeče:

1. Ob pol 8 zjutraj zbiralíšće dam in sodelujoćih oseb v sobi 17. okrajnoga sodišća v svrhu navodil glede pobiranja.

2. Od 8. vóre naprej do 16. vóre, t. j. do 4. popoldne javno nabiranje penezni sredstev po vsem mesti.

3. Ob 4. vóri popoldne sestanek vseh dam, ki so pobirale, v poslopji okrajnoga sodišća, kjer se bodo oddale vse nabráne vsote.

4. Ob 5. vóri popoldne v dvorani Dittrich velika šolska prireditev v hasek dece.

Apeliramo na vsakoga posameznoga, predvsem pa na imovitejše, da se za blagor revnih otrok s kar največjo vsoto odzovejo prošnjam nabiralk.

Enako naj store vse občine in vési in pričakovati bo lepi uspeh.

Dopisi.

Iz Velikih Dolenc. Cerkvena oblast v Velikih Dolencih esče zdaj nešče pripoznati našega peneza. Čudno se nam dónok vidi, ka cemešter J. v naši cerkvi pobira od ljudi áldovščino, pa sakši filer prlé od vse stráni poglédne, ár nej lahko »slávski« šttempl gorivdárjen. Če je banka šttemplana, té te čedni božji hlapec ne vzeme gori, lahko zátok, ka bi se stem mogoče zameril gospodi plebánoši P., šteri more esče itak tak plésati, kak gosp. szombateljski púšpek fúčkajo. Kakšne note pa eti gospod (Mikeš) popevajo, smo že čúli v novinaj na bejli keden. Mi farni tak štimamo, ka s tistimi penezi štere se v cerkvi naberéjo, se kúpijo cerkvene potrebščine. No, pa za čisti penez se denéšnji dén nika ne dobi v Jugosláviji, zátó moremo vórvati, ka se sveče, oli in drúgo kúpi v inozemstvi (külföld) na priliko na Vogrskom, ár samo tam esče valájo čiste banke po 1 in 2 kroni. Ali pa túdi lahko čakajo zapevedniki Dolenske cerkvi, ka esče pride odrešenje za njuve vroča srca sem prek Rábe, ka bodo čisti penezje pá valáni in ne bodo na takšo formo dolejške ovčice nika zgúbile na valuti. Vej to smo že dávno znali, ka krátki pogléd nika ne valá. Pa ár se za poštemplane krone večé sveč lahko kúpi, liki za čiste, mislimo in vúpamo, da túdi Gospon Bog rájši má jugoslovánske krone in pobožna madžaronska srca najbrže nedo uslišana.

NOVICE

Upravitelj Szápáry-jovoga veleposetstva v Murski Soboti, g. Slavko Pečnik, odide iz Murske Sobote, ár je prestávljeni na novo službeno mesto. Mislimo, da se težko nájde kak človek, ki bi záluvao za tem gospodom, ki je s svojim gospodarstvom na gledí razdeljávania drv zbúdo med prebivalstvom dosta nevolje. Njegov naslednik g. Jelovšek je strokovno izobražen človek, od koga upravičeno vúpamo, da bode v puni meri kos težki nalogi, ki ga čaka.

Čebelárski (méhészet) tečaj v Beltinci. Dné 29. in 30. mája t. l. (nedeljo in pondeljek) se vrši v Beltinci v šoli podučni tečaj za čebelorejce in njuve prijátele. Prirédi ga gosp. Jurančič, potovalni učitelj za čebelorejo. Tečaj se obdrži vsáki dén od 8—12. in od 3—6. vóre. Čebelári pridte vsi na tečaj. Konečno opominamo, da se je tečaj radi slaboga vremena in drúgih okolščin predstavil na poznejši čas in se toraj ne vrši na binkoštné (risálske) svétke, kak je bilo objávljeno v zádni štévilki »Slov. Čebelárja«.

Trgovsko poročilo. Grémij trgovcev za Prekmurje dá naznánje všém svojim článom (kotrigam) in všém trgovcam, či oni ščejo kákšo pritožbo ali prošnjo notrí vložiti, lejko to napišejo túdi v domáčem Prekmurskom slovenskom jeziki, kak šteri zná, ár so v načelstvi (tanáč) že ljudje, šteri vse razmijo. Či má štoj kaj silnoga zaopraviti se lejko zglási vsakši dén pri načelniki, Brumen trgovec v Murski Soboti ali pri Čeh trgovci v M. Soboti. Vsaka prošnja in pritožba, se od téč pošle na pristojno mesto gdé se more túdi kaka najhitrej rešiti. Prošnje in pritožbe se naj pošlejo sploj pismeno. Naslov se naj napiše vsigdár sledéče za sobočki okraj: Grémij trgovcev za Prekmurje v Murski Soboti. Za Lendavski okraj: Podružnica gremija trgovcev za Prekmurje v Dolaji Lendavi.

Objáva. Za pečenje vojaškoga krúha za čas od 1/7. do 30/9. 1921 leta za garnizon i okolico Murska Sobota obdržávala bode direktna pogodba na 26. mája t. l. ob 11. vóri pri komande mesta. Dnévna potreba okoli 400 krúha a 1 kg. Na prevzétje posla imajo pravo samo podaniki kraljevstva S. H. S. Pogoji po kojima se bode vršitla pogodba stoje na uvid pri komandi mesta dnévno za čas uradnih vór. Komanda mesta Murska Sobota.

Harmonium. Eden ekstra fini, jáko lejppoga glása, 7 registrovni harmonium se odá. Zvedáva se lejko v Prekmurski Tiskarni.

Vizum za povratek iz Amerike. Ministrski svet je odredu, da smejo potnice in potniške vizume od segamao nadale v Ameriki dávati túdi naši konzuláti. Prvle je pa tak bilou ka je samo zunanji ministrstvo dávalo za domo idénje dovoljenjé, šteroga je dugo múdilo i dosta koštalo.

Pozvánje. Mladina tuk. drž. pétrazrednice prirédi na národni svétek sv. Cirila in Metoda dné 24. mája ob 4. vóri popoldnévi pri g. Dittrichi čarobno — pravljíčno igro »Prstan«. Vsi prijáтели mladine ste prisrčno pozváni. Svira vojaški tamburaški zbor iz Veržeja. Pridite!

Razpisano mesto upravitelja. Pri držávnem zdravlišči v Rogaški Slatini je razpisano pogodbeno mesto začasnega upravitelja stúdenénoga obrata, to je trgovina z minerálnov vodov. Naj prvle se v račun zemejo trgovci, šteri to delo praktično razmijo ali takši, šteri so že v takšem strokovnom deli službo meli. Pláča je 9. činovnega razreda slobodno stanovánje svečavo in drva túdi od čistoga dobička %. Prošnje se lahko vložijo do 26. mája pri poverjenistvo za jávno delo v Ljubljani.

Madžarski budžet za leto 1921/22. Madžarski minister Hegedüs je izjavil na zboru stranke máli posestnikov, da bo iznašal deficit v budžeto za leto 1921/22. devét milijárd kron: vendar vúpa, da se bo tá vsota znatno zmanjšala, ár so prevideni novi prihodi.

Panika na budimpeštanski efektus borzi. Madžarska krona je pridobila znova na svoji vrednosti na svetovnem trgi. V Curihu je notirala dné 3. mája t. l. že 2.85 (jugoslovenska 4.05) švicarskih frankov za 100 madžarskih kron. Narávno je, da so na budimpeštanski borzi panično pádli tečaji valutam, devizam in efektom. Na valutnem trgi je zgubil angleški funt 170, napoleon 145, lej 70, márka 66, češka krona 45, dolar 40, rubelj 20 točk. Na deviznem trgi kážejo tečaji isti pádec. Tečajna zguba je posebno velka pri efektih, največša pri ništerni težkih papérji, šteri iznaša več jezero kron. Če se bo madžarska krona esče naprej tak zdigávala, pride velka vrsta budimpeštarskih trgovin v pláčilne težkoče.

Zaplenjeni dolarji. Pri revizij potnikov na mariborskem kolodvoru so zgrabili dvá tihotápca valute: edno žensko z Ljubljane, štera je mela prisebi 6000 dolárov, pa ednoga moška z Záhreba, šteri je meo 9000 dolárov. Od obá so té peneze zaplenjili.

Vó se menjávajo 1 2 in 10 kronskih bankovci. Finančna delegácija urádnó naznánje dá ka od 18. mája do 4. junija 1921 se bodo téj bankovci vómenjávali pri dávném urádi.

Z železnice je vó spadno v Špilji trgovec Eizenhut iz Prekmurja — nevemo štere vési je — in se pritem tak trnok skuko, ka so ga mogli od pelati v bolnico v Grádec.

Drobiž po 5 par. Kak se urádnó razgláša, novi drobiž po 5 par, oziroma 20 filejov se v krátkom cajti pistijo v promet. Té novi 5 parski drobiž je túdi naprávleni iz gama-kovine tak kak 10 par.

Uvoz vogrskih kron na Vogrsko. Vogrska vláda je izdála naredbo glede uvoza vogrskih bankovcev. potnik, ki potuje na Vogrsko, ne smej meti sebov več kak 4000 vogrskih kron, in sicer ne v bankovcih po 1000 kron, temveč le v majnih bankovcih.

POLITIČNI PREGLED

JUGOSLÁVIJA. Preminoči teden je ustavotvorna skupščina v Beográdi končala generálno debato v ustavnem načrti, za štero se je vršilo glasovanje. Ustáva je bila sprejéta z velikov većinov; zanjo je glasovalo 227 proti pa 91. Té teden je vstopila zbornica v podrobno debato. Z ozirom na izid zádnejga glasovanja je brezdvomno, da bode ustava sprejéta túdi po končani špeciálnej debati z velikov većinov, ár vládna većina držíj trdno vkúper.

V ITALIJI so se izvršile 13. mája volitve v parlament. Večino májo naciionalistične stranke, zgúbili so socijalisti in klerikalci. Izvoljenih je túdi 6 Slovincov na Goriškem in v Istri. — Trgovskih pogájanj z Italijov naša vláda esče ni obnovila, ár zahteva, da se prvle izvede rapalska pogodba, to se právi, da izprázniijo Italjáni esče one kraje Dalmácije, štero jih májo esče vedno zasédene, posebno pa, da nam izrocijo luko Baroš.

POLJSKA. Kak je znáno, se je vršilo v G. Sileziji glasovánje, ali naj pripáde tá dežela Nemcom ali Poljákom. Nemci so dobili skoraj 2/3 glasov. Poljáki z izidom plebiscita niso bili zadovoljni, ár se nahája v Gornji Sileziji dosta industrij, bogáti premogovnikov in rudnikov. Zavolo toga so organizirali Poljáki pod vodstvom Korfántya ustavo, štera se je polastila G. Silezije do reke Odre. Najvažnejši del G. Silezije z vsemi industrijskimi kraji in premogovniki se nahájajo v rokaj polskih pristašov. Angleži so na to izjavili, da ne bodo pripústili, da bi se Poljáki nasiloma polastili dežele, temveč, da bodo zahtevali, da se mírovna pogodba pravilno izvede. Francozi pa stojijo na stráni Poljákov. Zanimivo je, kak se bo té konflikt rešo.

AVSTRIJA: Kak smo poročali v zádni štévilki našega lista, poglihala se naša držáva in Austrija, da se znova otvori železniški promet na progi Ljutomer—Radgona—Špilje—Maribor. Promet na tej progi namerávajo naréditi tak, da se bodo prikapčili navádnim cugom direktni vozovi, šteri potniki pa nedo smeli med vožnjo po tújem držávnem ozemlji nikam izstopiti. Ti potniki nedo potrebúvali nej potnoga lista, nej vizum túje držáve. Zadoščala bode takozvána prevoznica, štero bode lejko izstávila domáča občina brez kejpa in brez osébnega popisa. Geé pa je v posesti potnoga lista, ne bode potrebúvo, prevoznice. Kontrola se bode vršila po službencih one držáve, na štere ozemlji se bode nahájaj transiti vagon. Prtljaga bode carine prosta. Tá prtljaga se bode shranjevala v posebnem oddelki voza za prtljago. Prtljaga pa, štero jo bode potnik meo pri sebi, pa bode podvržena carini. Čúje se da nemško obmejno prebivalstvo ni posebno zadovoljno s tov pogodbov, temveč, da zahteva, da se more dovoliti obmejným prebivalcóm prost promet na obej stráni meje v razdalji 10 km. Kljub temi pa vúpamo, da bode pogodba s 1. junijom stopila v veljávo.

Leder, kože in poplati.

Kúpíjem vsefelé kože, túdi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelújejo v fabriki I. Sinigoj, prvlej Stejen v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in túdi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

TIKVENO OLJE

garantirano čisto, se dobi po najnižjoj ceni pri **A. Sagadin** trgovci z ledrom v BELTINCI.

Gospodárstvo

Novi penezi na Ogrskom. Na Ogrskom se je začnola zamenjava bivši austr.-ogrskih bankovcev za nove ogrske. V prvi vrsti se zamenjava bankovce po 10.000, 5000, 1000 in 500 K.

Poljski pridelki. Novi Sad: Pšenica 970 K, do 1000 K, žito 800 K do 820 K, ječmen 510 K, do 530 K, koruza 380 K do 400 K, mela 14-80 K. — Sombor: 10. mája. Pšenica 990 K do 1000 K, koruza 390 K do 400 K, oves 400 K do 410 K.

Svetovni žitni trg in naše žitne cene. Cene žita, posebno pšenice in koruze na svetovnem trgi ešče vedno polagoma padata. V Chikagi košta pšenica 700 K 1 q, koruza pa 300 K 1 q.

V Združenih državah Severne Amerike kaže setev ugodno in je zrnja dovolj na razpolago. Kljub temu pa ameriško zrnje lanske leto nej moglo priti v račun, ar je falilo ladjá za prevoz. Tekom lanskoga leta pa so ladjedelnice izdelale telko ladjá, da znáša svetovna tonaža že 10 milijonov ton več, kak pred vojnov. Posledica té ogromne graditve je, da so prevozni tarifi v Ameriki od poletja preminóčega leta dale vedno bole padali tak, da znášajo gnes stroški prevoza iz Amerike komaj tretjino od lanských. Prevoz 1 q zrnja iz Amerike v Evropo ne znáša več, kak 1 dolár. Prevoznih ladjá je telko na razpolago, da iščejo lastniki zrnja, štero bi prevážali. V kratkom časi mápriti v Trst japonska in ameriška mela, štera de se odávala po 12-50 K za kg, medtém gdé košta prinas 16-50 K.

Zavolo toga se je položaj Jugoslávije gledóč žitnoga trga gvúšn o spremenil. Dozdaj je bila Jugoslávija edina držáva, štera je poskrbela z zrnjem Čehoslovaško, Madžarsko, Austrijo in tudi

Italijo. Zavolo toga so šle cene zrnji prinas vedno visiko. Zdaj pa se bode mogla Jugoslávija boriti posebno z ameriškov konkurencov. Že je bilo objavljeno preminóči keden, ka je izvoz pšenice iz naše države prost. To pa ne bo nika pomagalo in občno mnenje je, da ne bo mogoče po dozdašnjíj ceni izvažati žita. V Banáti so cene pšenici že pádle v zádnejm kédni od 1020 kron na 900 kron za 100 kg. Pa tudi cena je previsika, či ščémo konkurirati z ameriškim žitom. Ka prinas cene ne pádajo hitrej so krive tudi razmere na naših železnicah. Železnica je predrága in ne funkcionira tak, kak bi mogla. Vendar pa je pričakovati, da da bode cena mele v jesení stála kvečjemu 10 kron za 1 kg.

Odá se večféle pohištva,

eden omár za knige, 2 divána, več stolov, 6 stocov, 12 plúčni fotelov, 3 velke gladale, 1 benzin motor 12 Hp pri **Vlaj Mihálj** gostilničari v Černelavci, poleg Murske Sobote.

Flisár Pavel urar

v Murski Soboti, poleg Turkove ostarije.

Kúpíjem
zlát i srebro.

Vzemem vseféle vóre za poprávnanje za edno leto garantiranjem.
Mindennemü órajavitást elvállalok egy évi jótállás mellett.

Peterka Ivan

železna trgovina

v Murski Soboti, poleg Peterkove gostilne.

Priporočam vseféle železo: kak plúge, dobre škéri, motíke, lopate, rasoje, grable, lance, cveke, vékšo množino „Törske kosé“, posode, vseféle farbe in dosta drúgo dobro blágo po nájnižjój ceni.

Párna mašina i Turbina za mlin je k odaji.

Eeden 39 HP z engliške Maršalske fabrike visiko i nisko párna sila kondenzátorski mašin, šteri je 12 let star, v deli je bio vsako leto samo 1 1/2 meseca. — Edna Turbina z Česke fabrike 16 konjski sil láda, za mlin, tam je jáko priličen gdé voda 2—4 metrov spedája má.

Ludovik Šiftar mlinar, M. Sobota.

PIANO KLAVIR

lepoga glása i v dobrom stánji se odá pri Štern trgovci, v Püconci.

RAZGLAŠÚJTE v „PREKM. GLASNIKI“!

Na znánje dámo, ka de v kratkom cajti

Prekmurska posojilnica

v Murski Soboti,

registrovana zadruha z omejeno zavezo, odprla v M. Soboti svojo

POSLOVALNICO.

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnin. Za najmanjše interesiranje brezi drúgih stroškov, kak inte-reši, štere do dosta manjši, kak vsej drúgih bankaj, de dávala kredit na menice in intabulácijo. Za notri dáne peneze de dávala najvékše interese. Gda in gdé de odprla svojo poslovalnico, bomo právocajtno na glás dali.

DIREKTORIJ.